

Oslo, 2. mars 2007

Olje- og energidepartementet
Pb 8148 Dep

0033 Oslo

Innspill til behandlingen av konsesjon for regulering av Forsanvatn og bygging av Forsanvatn kraftverk i Hamarøy og Steigen kommuner

NVE anbefaler i brev av 8. jan. 2007 Olje- og energidepartementet at Nord-Salten Kraftlag A/L får konsesjon for regulering av Forsanvatn og bygging av Forsanvatn kraftverk i Hamarøy og Steigen kommuner. Kraftverket vil gi strøm til om lag 1750 husstander. NVE mener at samfunnsnyttene er større enn skader og ulemper for allmenne interesser.

Norges Naturvernforbundet er sterkt uenig i dette:

- **En utbygging vil medføre betydelige inngrep i villmarkspreget kystnatur og et uberørt vassdrag.**
- **Overskuddet på kraft er vel 40% av forbruket i Helgeland/Salten, og kraftlinjenettet har ikke kapasitet til å frakte mer strøm ut av regionen.**
- **En kraftutbygging vil stride mot nasjonal miljøpolitikk og Norges internasjonale forpliktelse om å ta vare på våre gjenværende villmarksområder og Stortingets vedtak om å stanse tap av biologisk mangfold innen 2010.**
- **Tunge miljøfaglige institusjoner har gått mot konsesjon, inklusive Fylkesmannen i Nordland og Direktoratet for naturforvaltning.**
- **Naturvernforbundet vil fraråde Olje- og Energidepartementet å innvilge konsesjon.**
- **Det er sterk støtte i distriktet og Steigen kommune om å ta vare på de verdiene som er knyttet til landskap og miljø i Forsanvassdraget.**

Skader og ulemper

På tross av at NVE foreslår noen avbøtende tiltak i forhold til søknaden fra Nord Salten kraftlag, vil utbygging få mange negative konsekvenser for natur, turisme, friluftsliv, reindrift og fiske. Området har stort mangfold av naturtyper og er et av våre siste kystnære villmarksområder. Program for konsekvensutredning ble fastsatt 07.07.98 og deler av utredningene er fra Samla plan på 80-tallet. Det er således ikke tatt tilstrekkelig hensyn til senere krav vedrørende tap av biologisk mangfold og INON-områder. Forsan har status som et nasjonalt viktig gruntvannsdelta. Saken burde vært vurdert mot Vanddirektivet som nå er gjort gjeldende for Norge.

Nær samtlige høringsparter har påpekt de store skader for natur og miljø en kraftutbygging vil medføre. Tunge miljøfaglige institusjoner har gått mot konsesjon, inklusive Fylkesmannen i Nordland og Direktoratet for Naturforvaltning.

Kommunestyret i Steigen vedtok den 28.02.07 et betinget ja til kraftutbygging av Forsanvassdraget. Det ble tatt forbehold om at konsesjon kun måtte gis på vilkår av en avtale om etablering av et smoltanlegg som kunne gi 6-8 arbeidsplasser. I debatten var det ikke tvil om at flertallet på 11 (mot 6) mente at det ikke var verdt å gå for en utbygging hvis ikke smoltanlegget ble realisert.

Et smoltanlegg vil etter Naturvernforbundets syn være en ytterligere negativ faktor for miljøet. Det er antydning et gigantprosjekt med årlig produksjon av smolt på fra 5 til 10 millioner. Øvre produksjonsgrense er pr dags dato 2,5 mill. Konsesjonen for smolt koordineres av Fiskeridirektoratet og må utredes og konsekvensvurderes før det er mulig å ta stilling til. Dersom kraftutbygging skal kobles med etablering av et smoltanlegg slik kommunestyret har forutsatt, må utbyggingsspørsmålet utsettes.

Kraftsituasjonen i området

I søkers begrunnelse av tiltaket ble leveringssikkerhet av kraft til Steigen kommune brukt som argument. En utbygging av Forsanvatn kraftverk er ikke en fullgod løsning for Steigen. Under "strømkrisen" i slutten av januar i år var hele Steigen uten strøm i 6 dager, da flere høyspent-stolper knakk under uvær. Etter vårt syn bør ikke nevnte strømkrise være noe utslagsgivende argument i konsesjonsspørsmålet. Lokalt er det overskudd på kraft, og en opprusting av nettet inn til Steigen kommune må uansett ha høy prioritet.

Naturvernforbundet vil i denne sammenheng peke på at det i Helgeland/Salten er et stort overskudd på kraft (vel 40% av forbruket), og at kraftlinjenettet ikke har kapasitet til å frakte mer strøm ut av regionen. Det framstår derfor som lite påkrevet å bygge ut mer kraft i dette området når de negative konsekvensene blir så store.

Naturmiljø og landskap

Vern av resterende villmarksområder er presisert som et verktøy for å nå målsettingen om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. Med unntak av 66kv linjen fra Vassmo i Hamarøy, som går langs Forsanvatnets østside, er hele området mellom Tømmernes / Sagvatnan i Hamarøy og Balkjosen i Steigen et sammenhengende uberørt område. I strategisk kommuneplan for Steigen er det gjort vedtak om en utredning av området rundt Storvatnet vest for Forsanvatnet som nasjonalpark/landskapsvernområde, jfr. strategisk kommuneplan for Steigen, punkt 5.4.2. Forsanvassdraget er en naturlig del av området og også en viktig innfallsport. En utbygging vil ødelegge grunnlaget for et nytt verneområde. Ut fra definisjonene til Direktoratet for naturforvaltning vil Forsanutbygginga redusere de villmarkspregede områdene i Steigen med over 20 %.

NVEs vurdering av at naturtype og landskapskvaliteter kan oppleves urørt i det vernede nabovassdraget, er neppe faglig holdbart. Lommervassdraget er en del av samme inngrepsfri område mens Hasselbakkelva har en helt annen geografisk plassering og topografi. Ingen av de nevnte vassdragene ligger i samme høyde som Forsanvatn og de har ikke samme opplevelseskvaliteter, for eksempel fossefall.

Elvedeltaet for Forsan dokumenterer at vassdraget er uten tekniske inngrep - og det er en sjelden kvalitet i dag. Forsan har status som et nasjonalt viktig gruntvannsdelta. Verdi-klassifisering er SVÆRT HØG. Området i Forsbukta er også beskrevet som en lokal viktig våtmark, og er avgjørende lokalitet for flere fuglearter, oter m.m.

I artsdatabanken er det registrert de rødlistede arter gråspett og tretåspett (nær truet) i området, men det er ikke klarlagt hvordan disse arter blir berørt av eventuell utbygging. Naturvernforbundet mener det er tatt for lett på hensynet/konsekvenser for biologisk mangfold. I NVEs konklusjon blir det også hevdet at det ikke er funnet noen spesielle verdifulle arter av planter og dyr på utbyggingsstrekningen. Det er da grunn til å stille spørsmål om hvor grundig kartleggingen i området har vært.

Kultur og turisme

Forsan er et så spesielt landemerke at det har gitt navn til hele området. Det er ikke maken i kystområdene i nordre Nordland.

Med Steigen-tunnelen ble Forsan mer tilgjengelig for friluftsliv og turisme. Enklere adkomst har utvilsomt resultert i større bruk. Som en del av veibyggingen har kunstneren Gunn Harbitz laget en skulptur ved en rasteplass på sørsida av Forsbukta.

Kunstverket til Harbitz skildrer utviklingen fra sjølevende alge til landplante. Kanskje vil noen mene at utviklingen fullføres ved å legge Forsan tørr. Vårt syn er at Forselva er et særdeles viktig element i et kulturhistorisk landskap som omfatter både eldre kulturminner og moderne bruk og kulturuttrykk.

Med vennlig hilsen

Norges Naturvernforbund

Lars Haltbrekken
leder

Erling Solvang (sign)
leder i Naturvernforbundet i Nordland

Gjenpart sendt:

- Miljøverndepartementet
- Direktoratet for naturforvaltning
- Fylkesmannen i Nordland
- Steigen kommune
- Hamarøy kommune